

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

תוכן

- א. כליו של אדם קונה לו בכל מקום שיש לו רשות להניחו יש לו רשות אין לו רשות לא 1
- ב. עד שלא נתמלאה מדה למוכר משנתמלאה מדה ללוקח בד"א במדה שאינה של שניהן אבל אם היתה מדה של אחד מהן ראשון ראשון קנה.....2
- ג. ברשות מוכר לא קנה עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו.....3
- ד. ברשות לוקח כיון שקבל עליו מוכר קנה לוקח.....5
- ה. ברשות הלה המופקדים אצלו לא קנה עד שיקבל עליו או עד שישכור את מקומו..5
- ו. סימטא ... חצר שאינה של שניהם נמי דלא דהאי כולה ולא דהאי כולה אלא דתרויהו.....8
- ז. זרקו לה לתוך חיקה או לתוך קלתה הרי זו מגורשת ... והוא שהיתה קלתה תלויה בה ... שהיתה קלתה מונחת לה בין ירכותיה...מקום חיקה קנוי לה מקום קלתה קנוי לה ... לפי שאין אדם מקפיד לא על מקום חיקה ולא על מקום קלתה.....8
- ח. עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו ... בכליו דמוכר.....10
- ט. ברשות לוקח כיון שקיבל עליו מוכר קנה לוקח ... סיפא אתאן לכליו דלוקח.....11
- י. משך חמריו ופועליו והכניסן לתוך ביתו בין פסק עד שלא מדד ובין מדד עד שלא פסק שניהן יכולין לחזור בהן.....11

דף פה.

א. כליו של אדם קונה לו בכל מקום שיש לו רשות להניחו יש לו רשות אין לו רשות לא

כליו של אדם¹ במקום שיש לו רשות להניחם קונים כדין חצר², וכיון שנכנסו המטלטלים בתוך הכלי אין אחד מהם יכול לחזור בו והרי זה כמי שהונחו

¹ שו"ע נו"כ ר ג

² בנה"מ סק"ו דכלי קונה מדין חצר, וחשיב חצר המשתמרת, ולפי"ז במקום שאין קנין חצר, כגון בקמנה אינה קונה גם בכלי, ועי' אור שמח פ"א מה' מכירה שמפרש בדעת הרמב"ם דבכלים יש גם דין חצר וגם דין הגבהה, עיין שם באריכות, ועי' שד"ח כללים מערכת ק' כלל קיב.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

בתוך ביתו. ודוקא כשיש להם תוך, אבל כלי שאין לו תוך אינו קונה מדין כלים³, ונחלקו הפוסקים⁴ אם אויר כלי קונה. ויש אומרים⁵ שאין כליו קונים בסימטא אא"כ מדד המוכר⁶, או שיאמר לו המוכר לך וקנה.

כלי קונה⁷ בסימטא או בתצר של שניהם, אבל לא ברה"ר ולא ברשות מוכר, וכן ברשות שאינה של שניהם, שהרי אין לו רשות להניח⁸ שם כליו, כמו שיבואר להלן בעזה"ת.

ג. עד שלא נתמלאה מדה למוכר משנתמלאה מדה ללוקח

בד"א במדה שאינה של שניהן אבל אם היתה מדה של

אחד מהן ראשון ראשון קנה

להלן דף פו. יתבאר בעזה"ת שהמוכר לחבירו⁹ פירות או משקין ומודד במדה גדולה כגון ליטר שיש בה רשמים למדות קטנות, כגון מידות מ"ל והיתה המדה של אחד מהם¹⁰, אם פסק על מדה גדולה אינו קונה עד

³ כדמשמע בשו"ע סימן רענ סעיף יג גבי מצודה, ובמחנ"א ה' קנין חצר סימן יא, וכן בהגהותיו על הרמב"ם כתב להוכיח דמחצלת קונה אף כלי תוך, ובמשפ"ש הביא בשם שו"ת בית אפרים אהע"ז סימן קד שהשיג על המחנ"א ודחה ראיותיו, ועי' אבן האזל פ"א מה' זכיה, ובמנח"פ כתב שקופה שאין לה שוליים חשיב כלי לענין קנין, וצ"ע, ועי' התן סופר שער המקנה סימן י.

⁴ דעת רש"י בגימין דף עט ע"ב דאויר כלי אינו קונה משום שאין מחיצות כלי עשוין לשמור, שאינו עשוי אלא להניח בתוכו, והתוס' שם כתבו דגם אויר כלי קונה, עיין שם, ובב"י באהע"ז סימן קלט כתב שמדברי הרמב"ם נראה שסובר כרש"י. וכתב הב"ש דכלי שאין לה שוליים לכו"ע אינו קונה באויר.

⁵ רמ"א שם בדעת התוס' והרא"ש, וכתב הרא"ש הטעם דלא הוי דעתיה דלוקח לקנות קודם מדידה, אלא לדעת שימדדם ואח"כ ימשכם, אבל כשמדד המוכר ונתן לתוך כליו לא בעי למימר זיל קני. כתב בנה"מ עפ"י דברי הרא"ש דהא דבעינן מדידה או אמירה הוא משום סמיכות דעתו של לוקח, שאם הוא דבר שכבר נמדד או דבר שא"צ מדידה קנה בלא מדידה, עיין שם.

⁶ אבל אם מדד הלוקח, קנה במדידה אפילו בלא כליו, משום דבשעת המדידה משכנ. סמ"ע שם ח

⁷ שו"ע ונו"כ ר ג

⁸ כתב בפעמו"ז בשם משפטים ישרים שאם סייע לו להכניס בכליו של לוקח, קנה עכ"פ למי שפרע, דומיא דרושם שהוא סימן שהוא שלו, כמ"ש בפרק י מדין סימומתא.

⁹ שו"ע ונו"כ ר י

¹⁰ וכן הוא ברמב"ם, ולכאורה קאי על לוקח ומוכר, והראב"ד בהשנות הגיה דקאי על מדה של לוקח, וכתב המ"מ דהראב"ד סובר דדוקא בכליו של לוקח ברשות לוקח קנה, אבל בכליו של מוכר לא קנה, ותמה המ"מ על סברת הרמב"ם איך יקנה בכליו של מוכר, והרי שנינו מדד ולא משך לא קנה, ועי"ש במ"מ ובלח"מ הקשה דא"כ בכליו של לוקח אמאי בעינן הגיע לרושם, הרי גבי סאה בסלע אמרינן ראשון ראשון קנה אפילו לא נתמלאה המדה, ותירץ בדוחק דאה"ג, ורק במדה מוכר בעינן הגיע לרושם, ובכסף משנה שם כתב בתירוץ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

שתתמלא כל המדה, ואם פסק על מדות קטנות, והגיע לרושם של המדה הקטנה הרי כל רושם כמדה בפני עצמה.

היה המוכר מודד¹¹ במדה של סרסור או של אדם אחר שהשאל להם כלי המדה¹², במקום שכליו של לוקח קונים לו, עד שלא נתמלאה המדה הרי הם ברשות מוכר, ומשנתמלאה המדה הרי הם ברשות לוקח¹³. שמכיון דמשאל להם למדידה זו, הרי דעתו של משאל שעד שלא נגמרה המדידה יהא שאול למוכר וחשוב ככלי של מוכר, ומשנתמלאה המדה יהא שאול ללוקח עד שיערה הפירות לכליו או לרשותו.

ג. ברשות מוכר לא קנה עד שיגביהנה או עד שיוציאנה

מרשותו

ראשון דאיירי גם במדה של מוכר, ואפ"ה קנה בהגיע לרושם משום דרשמים עדיפי מנתמלאה המדה, ובתירוץ שני כתב דאיירי דוקא במדה של לוקח, ולאפוקי במדה של סרסור, שלא קנה בהגיע לרושם אלא בנתמלאה המדה. והטור כתב דדוקא במדה של לוקח קנה בהגיע לרושם, אבל במדה של מוכר לא קנה אפילו בנתמלאה עד שיערה אותה, וכ"כ הרמ"א שם בלשון יש אומרים, וביאר הסמ"ע (על פי דברי הנה"מ ס"ק מז) דהמחבר ס"ל דשל אחד מהם כונתו בין של לוקח ובין של מוכר, ולא תקשה למה לא יקנה בכליו של לוקח, משום דאיירי שהמוכר מודד במדה של לוקח, אבל אינו מערה לרשות או לכלי של לוקח, אלא שוב לכליו של מוכר, ולכן אינו קונה במדידה בכליו, משום שאין המוכר מתכוין להקנות לו במדידה זו, אבל אם מודד לכלי של לוקח שישאר שם או לערות משם לרשות לוקח, אה"נ שקונה במדידה זו, וכל זה לדעת הרי"ף והרמב"ם שבסעיף ה, אבל הרמ"א מגיה ויש אומרים שבמדה של מוכר לא קנה עד שיערה, משום דס"ל כשאר מפרשים שם דכליו של מוכר לא קנה אפילו אמר לו זיל קני, וכ"ש במדידה, אבל כשיערה לרשות או לכלי של לוקח קנה לכו"ע, עיין שם, ופשוט דעירו לסימטא ע"ג קרקע לא קנה, כמ"ש הט"ז.

¹¹ שו"ע ונו"כ שם ט

¹² פירש הט"ז דאיירי שהשאל לשניהם לשם מדידה, אבל אם השאל המדה למוכר סתם, והמוכר הודיע לו שרוצה למדוד בה ללוקח, לא חשיב כשאלה אלא למוכר בלבד.

¹³ וכתב בנה"מ חידושים ס"ק כט דאיירי כשאמר כור בשלשים ולא מדד כל הכור, דאילו אמר סאה בסלע הרי ס"ל להמחבר דקנה במדידה עד הרושם אפילו בכליו של מוכר ברשות לוקח, עיין שם, ולכאורה לא איירי כאן ברשמים, וצ"ע.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

אין כלי קונה ברה"ר ולא¹⁴ ברשות מוכר¹⁵ וכן ברשות שאינה של שניהם, שהרי אין לו רשות להניח¹⁶ שם כליו, אלא אם כן יגביה שהגבהה קונה בכל מקום¹⁷ או שימשוך למקום שקונה בו במשיכה¹⁸, כגון שהיה מונח ברה"ר או ברשות המוכר ומשכו לסימטא, כיון שמשכו והוציאו מרשות הרבים שהיה מונח בו, והכניסו לסימטא, א"צ שימשוך בסימטא כדי כולו, אלא כיון שהכניס מקצתו¹⁹ לסימטא קנה.

אמר לו המקנה²⁰ לך וקנה בכלי זה, קונה בכליו המונחים ברשות מוכר אבל ברה"ר לא מהני אמירת המוכר שיוכל לקנות בכליו, ויש אומרים²¹ שאם

¹⁴ וכתב הסמ"ע דמ"ש השו"ע בפשיטות דכליו של לוקח ברשות מוכר לא קנה, אינו אלא לשיטת הרי"ף והרמב"ם שסתמו דכליו של לוקח ברשות מוכר הוא בעיא דאיפשימא דלא קנה, וה"ה בכליו של מוכר ברשות לוקח לא קנה, כמ"ש להלן, משום דס"ל שאינו קונה אלא כשגם הכלי וגם הרשות הם שלו. אבל כשאחד מהם של מוכר לא קנה, אבל דעת הרא"ש דגם כליו של לוקח ברשות מוכר, וגם כליו של מוכר ברשות לוקח הוא בעיא דלא איפשימא, דמספקא לן אם הכלי במל לגבי הרשות או לא, ולמעשה בשניהם לא קנה, דכל ספק בקנין אינו קונה במקום חזקת מרא קמא, כמו שנתבאר בכמה מקומות, אלא שמ"מ יש נ"מ כמ"ש הטור בשם הרמ"ה שאם קנה אותו לוקח אצל אותו מוכר שני הפצים, שהאחד היה בכליו של לוקח ברשות מוכר והשני היה כליו של מוכר ברשות לוקח, יכול הלוקח להוציא ממנו מקח אחד ממ"נ, אלא שיד מוכר על העליונה לתת לו איזה חפץ שירצה, ע"י בבי" ובפרישה באריכות בביאור שיטת הרי"ף, ועי' בשו"ע אהע"ז סימן קלט ובב"ש שם ס"ק יד ובט"ז שם

¹⁵ ובמשפ"ש כתב בשם התו"ח לע"ז דף עא שאם מחזיק הכלי באויר לכו"ע גם כליו של לוקח ברשות מוכר קנה.

¹⁶ כתב בפעמו"ז בשם משפטים ישרים שאם סייע לו להכניס בכליו של לוקח, קנה עכ"פ למי שפרע, דומיא דרושם שהוא סימן שהוא שלו, כמ"ש בפרק י מדין סימומא.

¹⁷ שו"ע ונו"ב קצו ב, ופירש הסמ"ע דאף ברה"ר או ברשות מוכר, מ"מ כשהוא בידו הרי הוא מביאו לרשותו, דכל מה שביד האדם הרי הוא כמונח בביתו, וכתב בקצה"ח שמצינו גם הגבהה מכחו ולא בא לידו וקונה ומ"מ קונה אף ברה"ר, אף על גב דליכא סברת הסמ"ע, שכך תיקנו חכמים, ובחידושי הרשב"א קידושין דף כו הקשה בהגבהה מכחו והוא באויר ברשות מוכר אמאי מהני, הרי סופו לנוח בקרקע שהוא חצרו של מוכר, והרי הוא כמונח, וצ"ע דא"כ גם ברשות שאינו של מוכר נימא דהוי כמונח.

¹⁸ שו"ע ונו"ב קצה יד

¹⁹ ומ"מ צריך שימשכנו כולו ממקומו, ומשמע מדברי הסמ"ע שם ובסק"ו שאם היה מונח מתחלה מקצתו ברה"ר ומקצתו בסימטא, צריך שימשוך בסימטא כדי כולו, שהרי צריך למושכו כולו ממקום שהיה מונח, ומשמע מדבריו שצריך שיוציאו כולו מרה"ר, ובמשפט שלום הביא מדברי שו"ת בית אפרים או"ח סימן לו שהשיג על הסמ"ע וסובר שגם אם נשאר מקצתו ברה"ר קנה, ועי' אור שמוח פ"ד מה' מכירה ה"ד.

²⁰ שו"ע ונו"ב שם

²¹ במור כתב הטעם דבאמירת המוכר מהני דכיון דאמר ליה הכי השבינן כאילו נתן לו רשות להניח שם הכלי, והו"ל כליו של לוקח ברשות לוקח, ובשם הרמ"ה כתב דוקא כשאמר לו זיל קני, דגלי דעתיה דכי יתב ליה רשות לאנחיה התם, אדעתא למיקני הוא דיהיב ליה, אבל אי לא אמר, אף על גב דיהיב ליה רשותא לאנחיה שם לא קנה, וסיים הטור שאין כן דעת הרי"ה הלוי (מיגאש) שכתב שאם קנה כלי מהמוכר ואח"כ הניחו ברשות מוכר, קונה לו מה שבתוכו דהוי כאילו השאיל לו והסכים הב"ח לדברי הרי"ה מיגש ודלא כהרמ"ה, שכן משמע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

נתן לו המוכר בפירוש רשות להניח כליו, קנה אף על פי שלא אמר לו לך וקנה.

ד. ברשות לוקח כיון שקבל עליו מוכר קנה לוקח

מטלטלין נקנים²² בקנין חצר קנין גמור, והיינו כל מטלטלין שנכנסו לרשותו של אדם זוכה בהם, בין במכר כיון שקבל עליו המוכר למכור, קנה לוקח ואף על פי שעדיין לא מדד, והוא שפסק דמים²³. וכן במתנה ובין בזכיה מהפקר.

י"א²⁴ שאין חצר קונה א"כ היא משתמרת לדעת הזוכה, ויש אומרים²⁵ שבמכר או במתנה, אם משתמר לדעת המקנה קונה.

ה. ברשות הלה המופקדים אצלו לא קנה עד שיקבל עליו או עד שישכור את מקומו

גם בתוס' ורשב"ם, וגם הש"ך סק"ז הסכים לדעת הב"ח ודלא כהבד"ה. ובנה"מ סק"ח העלה דהעיקר כהרמ"ה, וביאר באריכות טעמו,

²² שו"ע ונו"כ ר א

²³ ואפילו שלא בפני המוכר קונה מבלי שיאמר לו יקנה לך חצרך, והיינו לאחר שהסכימו ביניהם שהוא נותן או מוכר לו ופסקו הדמים, ובמשפט שלום סימן ר במשמרת שלום אות ז מסתפק בדין סחורה של ראובן המונחת ברשות שמעון ואמר לו שמעון מכור לי סחורתך ואתן לך כך וכך ואמר לו ראובן אני מסכים למכור, אבל לא אמר לו אני מוכר לך, אפשר שאין זה לשון מכירה ולא קנה, ונשאר בצ"ע,

ולענין קנין חצר להחשב כתפיסה במקום שחב לאחריים, עיי' באחרונים סימן קה סעיף א
²⁴ שו"ע שם ועיי' התן סופר שער המקנה סימן י בדין חצר משום יד או משום שליחות, ובשו"ת הת"ס או"ח סימן מד נראה שאם משתמר עיי' שלוהו חשיב משתמר לדעתו, אלא דהיינו דוקא כשהעמידו לשמור והוא באחריות השליח, עיין שם.

²⁵ רמ"א שם וסיים שכן נראה להורות, דכיון שיש דעת אחרת מקנה, סגי במשתמר לדעת המקנה, והש"ך סק"א האריך להוכיח שאין הלבנה כדיעה זו, ועכ"פ אין להורות כן לכתחלה, עיין שם, ועיי' נה"מ סק"א. ובקצה"ח סק"ב הביא מדברי הש"מ בפ"ק דב"מ דבמכר או מתנה א"צ כלל שימור, דכיון שיש כאן מי שמקנה הרי אי אפשר לאחר לזכות בו כי אם מי שהמקנה רוצה לזכות לו, ומהאי טעמא גם אויר כלי קונה, דלא בעי משתמר, עיין שם, ובערוה"ש כתב דלא משמע כן מדברי הראשונים, ובמחנ"א ה' קנין חצר סימן ב מצדד לחלק דבמתנה מסתמא ניחא ליה בשמירת הנותן, אבל במכר בעינן משתמר לדעת לוקח, ועיי' להלן, ועיי' שו"ת הת"ס חו"מ סימן סו ובמנחת פתים, ועיי' נה"מ סימן קה סק"א ובטבעת החושן שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

פירות של מוכר²⁶ או נותן המופקדים אצל אחר²⁷, יכול הזוכה לקנותם בקנין חצר²⁸ ע"י שישכיר לו הנפקד או יתן לו במתנה מקום הנחת הפירות, ואף אם מונחים ברשות מוכר יכול לעשות כן שהמוכר ישכיר, או יתן במתנה, לזוכה מקום הנחת הפירות, וכשיזכה בקנין בשכירות או במתנה נעשה הצרו של זוכה.

²⁶ שו"ע ונו"כ ר ב

²⁷ והשכירות או המתנה צריכים להיות בקנין המועיל בהם, ונעשה מקום הנחת הפירות כהצרו וזוכה בפירות בקנין חצר, ונראה שאע"פ שאינו משתמר לדעת הזוכה, כיון שמשתמר ע"י הנפקד לדעתו, השיב כמשתמר לדעתו,

²⁸ והש"ך בסימן רב סק"ג כתב שאין הצרו קונה אלא במקום שהיה הצרו כבר ואח"כ הונחו המטלטלין שם, אבל כשמקנה לו החצר עם המטלטלין שכבר מונחים בו, שחצירו וקנינו באים כאחד אינו קונה, וכ"כ בסימן קצח סק"ז גבי שכירות המקום, ובקצה"ח שם הביא גם בשם ש"מ בפ' אלו מציאות שכתב כן, ותמה הקצה"ח שמכמה סוגיות מוכח דלא כהש"ך, וכדמוכח גם בגמרא בפ"ק דב"מ בעובדא דר"ג וזקנים, ונשאר בצ"ע, ועי' אמרי ברוך בסי' רב, ועי' מחנ"א ה' קנין חצר סימן יד. ובנה"מ בסימן רב סק"א כתב לפרש כונת הש"ך דכשמקנה לו הקרקע והמטלטלין שעליו בקנין כסף או בחזקה בפניו, אה"נ שקונה המטלטלין בקנין חצר, אבל כשמקנה לו בחזקה שלא בפניו, הרי צריך לומר לו לך חזק וקני, וגם על המטלטלין צריך לומר לו לך משוך או עשה קנין וקני, וכשאמר לו רק לך חזק וקני הרי לא אמר לו לעשות קנין במטלטלין, ולכן אף על פי שקנה הקרקע ונעשה הצרו, מ"מ לא עדיף משאר קנינים שלא בפניו שצריך לומר לו לך וקני, ואין אמירה לחזקה דקרקע מועיל לקנות המטלטלין, ולכן כתב הש"ך שאם היו כבר בחצרו אינו קונה, (ולענין אגב עי' פרק ט), ונמצא לדבריו שאם אמר לו בפירוש לך חזק וקני הקרקע וקנה המטלטלין בקנין חצר מודה הש"ך שקונה, ועוד נראה שאם קנה לו הקרקע ואח"כ אמר לו קנה המטלטלין שבו דודאי קונה, ועי' להלן בדין קנין ממפקיד לנפקד, אלא שלא מצאתי שבקנין חצר של זוכה צריך אמירת המקנה, ועי' להלן בדין חצר של אחרים. ובפת"ש סימן רב סק"ב כתב גם בשם שו"ת נוב"ת או"ח סי' סג שתמה על הש"ך ומפרש כונתו שאם מקנה לו הקרקע כדי שיקנה המטלטלין בתורת חצר, אה"נ דקונה גם המטלטלין, אבל אם רוצה להקנות לו לחלוטין הקרקע והמטלטלין יחד בזה כתב הש"ך שאינו קונה המטלטלין, ובשם הדגומ"ר כתב הפת"ש שמתרין עוד בכונת הש"ך דאיירי כשמקנה לו המקום רק לדריסת רגל, עיין שם, ועי' שו"ת חת"ס חו"מ סימן סו, משפ"ש סימן קצח ובערך ש"י סימן רב ובהסכמת המהרש"ם. ובחזו"א ב"ק סימן ג ס"ק יד כתב בדעת הש"ך שאם מקנה לו החצר תחלה ואח"כ המטלטלין, אף על פי שהיו כבר מונחים בחצר לפני כן קנה, ולא קאמר הש"ך אלא שאינו יכול להקנות החצר והמטלטלין ביחד, ועיי"ש מ"ש לפרש הסוגיות לסברא זו, אמנם בשם תו"ח כתב דבעינן דוקא שהונחו המטלטלין לאחר שכבר זכה בחצר, עיין שם, ועי' קהלות יעקב ב"מ סימן כד שכתב מעין סברת החזו"א, וכתב דבקנה החצר לבד צריך כונה לקנות, משום דהוי כמתעסק שאינו חשוב מעשה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

כשמונחים²⁹ הפירות אצל אחר יכול הנפקד לומר שיזכה הזוכה בפירות ע"י חצרו³⁰, או שיאמר המוכר לנפקד זכה בפירות שברשותך לפלוני³¹, אבל אם מונחים ברשות המוכר, אין המוכר יכול לזכות ע"י חצרו ללוקח, אפילו אם יאמר יזכה לו חצרי³².

הפקדון כשהוא נמצא ברשות השומר הריהו כברשות בעלים, ולפיכך אם רוצה המפקיד להקנותו לנפקד, יש אומרים³³ שאין הנפקד יכול לזכות בקנין חצר.

²⁹ רמ"א שם ב

³⁰ אפילו בדיבור בעלמא, וביארו הסמ"ע סק"ה והש"ך סק"ו בשם הרמב"ן והרא"ש דכשם שיכול לזכות בידו לאחרים, יכול גם לזכות ע"י חצרו לאחרים, דחצרו בידו, ומלשון הרא"ש משמע דהאי אמירה היא של נפקד, דהיינו שאומר יקנה חצרי לפלוני במקח שקנה מפלוני, ופשוט דהיינו לאחר שאמר לו המוכר שמכר החפץ לפלוני ורצונו להקנות לו, וזהו כונת הרמ"א בסוף הסעיף כמ"ש עד שיאמר בן מדעת המוכר, ומלשון הב"י נראה שצריך המוכר לומר לו שיתנם לפלוני, וע"י להלן, ובכנה"ג כתב דכל שהנפקד יודע שרצון המוכר בן סג"י וע"י ערוה"ש.

³¹ כן הוא לשון הרמב"ן, וגם בזה צריך שיסכים הנפקד לכך, וזה מ"ש שקיבל עליו הנפקד במאמרו, ובש"ך סימן קכה ס"ק לב כתב דבעינן גם שיאמר המזכה זכה לו, וגם הנפקד יאמר יקנה לו חצרי. וכתב הש"ך בשם הב"י שא"צ דוקא שיאמר בלשון זכה, אלא כיון שאמר לו פירות שברשותך תנם לפלוני, וקיבל עליו לתתם לו קנה לוקח, דהוה כאומר זכה בהם, והש"ך חולק וסובר דבעינן דוקא שיאמר זכה, משום שבפירות המופקדים אצלו מכבר לא אמרינן תן כזכי, כמ"ש בשו"ע סימן קכה סעיף ז, וע"י בדברי הש"ך שם ס"ק לב, כתב הנה"מ שאפילו כשאמר תן נמי מהני, דדוקא במתנה פליגי הפוסקים אם תן הוי כזכי, כמ"ש בסימן קכה סעיף ו, אבל בפרעון חוב לכו"ע תן כזכי וה"נ במו"מ כשקיבל המוכר דמי המקח, חשוב כחוב, כמו שמצינו גבי גט שחרור כשקיבל הדמים או משום טעמא דנייח נפשיה דאמרינן דתן כזכי, וכ"ש במכר שקיבל דמי שווי (ובערוה"ש משמע שמדין מעות הוא קונה), אלא שסיים הנה"מ שדעת הש"ך בסימן קכה ס"ק כתובתוים דאף בחוב אפשר דלא אמרינן תן כזכי כשאינו מוסר לו עתה, עיין שם, והנה"מ בחידושים העתיק רק תירוץ ראשון, וע"י ד"ג כלל פז סימן כג, וע"י שער משפט סימן קכה סק"א ומ"ש בפרק א הערה לב.

³² רמ"א שם, שאין אדם מקנה משלו לחבירו שלא ע"י אחרים, ור"ל דחצרו לא עדיף מידו, וכשם שאינו יכול לזכות לחברו ע"י ידו בהגבהה או במשיכה, דבעינן שיצא מרשותו, ה"נ בחצרו אינו יוצא מרשותו באמירה בלבד, אא"כ יקנה לו החצר

³³ טור סימן קפט, והסביר הט"ז דאיירי שהנפקד רוצה להחזיק בחפץ ולקנותו שלא בידעת המפקיד, ואינו מועיל אף על פי שרצה המפקיד למכרו בסכום זה, שהרי אין מי שיקנה לו ועוד כתב הט"ז עפ"י דברי הרשב"ם (ב"ב דף פה) שהמקום שהפקדון מונח שם הוי רשות המפקיד, וע"י בקצה"ח (שם) בשם המהר"י שנתמה ע"ז, וסובר שיכול להקנות לו הפקדון. וכתב הקצה"ח שאם אמר לו בשעת פקדון שאם ירצה לקנות יקנה לו חצרו קנה, שמאותה שעה יוצא מתורת פקדון לתורת מקח, וממילא חדל מלהיות חצר המפקיד, אבל מה שאמר לו אה"כ לא מהני, וצ"ע מסימן רמא (סעיף ב) שיכול לתת הפקדון לנפקד, וכתבו האחרונים שזוכה מדין חצר, וכן בסימן ר (סעיף ב) גבי רשות המופקדים, שלדעת הרמ"א זוכה באמירה בלבד ללוקח, ולמה לא יזכה לעצמו. ובנה"מ (בפתיחה לסימן ר) הסכים לסברת המהר"י ששכל אופן יכול להקנות, ובדברי משפט (סימן קפט) מחלק בין הפקיד אצלו לזמן קצוב שאינו יכול להקנותו, אבל אם יכול בכל עת להחזיר הפקדון אין הרשות שהחפץ מונח נקנה למפקיד, ובשבילי דוד ובאולם המשפט (סימן קפט) כתבו לחלק דכשהפקיד לזמן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ג 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

דף פה:

ו. סימטא ... חצר שאינה של שניהם נמי דלא דהאי כולא ולא דהאי כולא אלא דתרוייהו

מה שהתבאר שהיה המוכר מודד³⁴ במדה של סרסור או של אדם אחר שהשאל להם כלי המדה³⁵, עד שלא נתמלאה המדה הרי הם ברשות מוכר, ומשנתמלאה המדה הרי הם ברשות לוקח³⁶. זהו במקום שכליו של לוקח קונים לו, כלומר בסימטא או ברשות של שניהם. אך לא ברשות הרבים.

ז. זרקו לה לתוך חיקה או לתוך קלתה הרי זו מגורשת ... והוא שהיתה קלתה תלויה בה ... שהיתה קלתה מונחת לה בין ירכותיה ... מקום חיקה קנוי לה מקום קלתה קנוי לה ... לפי שאין אדם מקפיד לא על מקום חיקה ולא על מקום קלתה

כבר התבאר במסכת גיטין דף עז. ודרף עה. שהמגרש את אשתו והיתה היא³⁷ בחצרו, וזרק לה שם גיטה אינה מגורשת, אפילו היא יושבת במטה ונפל הגט במטה אינה מגורשת, עד שיגיע הגט לידה או לחיקה או לכלי מהכלים שלה שאין הבעל מקפיד על מקומו, כגון צלוחית או כפיפה קטנה

ה"ז כהשאל לו מקום הפקדון, וכשם ששכירות אינה נפקעת בדיבור בעלמא, כמ"ש בהנהרות סמ"ע (בסימן שמו סק"ב) בשם הריב"ש ה"ה שאלה לזמן אינה נפקעת בדיבור.

³⁴ שו"ע ונו"כ שם ט

³⁵ פירש הט"ז דאיירי שהשאל לשניהם לשם מדידה, אבל אם השאל המדה למוכר סתם, והמוכר הודיע לו שרוצה למדוד בה ללוקח, לא חשיב כשאלה אלא למוכר בלבד.

³⁶ וכתב בנה"מ חידושים ס"ק כט דאיירי כשאמר כור בשלשים ולא מדד כל הכור, דאילו אמר סאה בסלע הרי ס"ל להמחבר דקנה במדידה עד הרושם אפילו בכליו של מוכר ברשות לוקח, עיין שם, ולכאורה לא איירי כאן ברשמים, וצ"ע.

³⁷ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קלט י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

וכיוצא בהן שאין דרך הבעל להקפיד על מקומו. ובנפל על בגדיה הרי זה כנתן לידה, אפי' אם לא נשאת מתירין³⁸.

וכן אם נפל הגט למטה שלה שהיא גבוהה עשרה טפחים מגורשת, שכיון שהיא גבוהה עשרה חלקה מקום לעצמה ורשות בפני עצמה היא והיא שלה, ואין הבעל³⁹ על מקום רגלי כרעי המטה שלה, ואם לא היתה גבוהה עשרה הרי זו ספק מגורשת⁴⁰.

לפיכך נוהגין שלא לגרש שום אשה ע"י נתינת הגט אפילו תוך ביתה וחצירה ואפילו לתוך קלתה שהוא סל שלה, או תוך מלבושיה, והטעם שחיישינן שלפעמים הם שאולים אצלה ואולי הבעלים מקפידין על כך, וא"כ לא הוי גיטה כיון שלא לכך הושאלו.

לכך טוב ליתן הגט תוך ידה ממש, ולא יהא שום דבר חוצץ אפילו טבעת וכיוצא בזה, ותהא ידה פתוחה מתחלת הנתינה עד גמר הנתינה, ולא תקפוץ ידה קודם גמר הנתינה⁴¹,

³⁸ באר היטב שם ה

³⁹ משמע אדם אחר מקפיד ולוקח אינו קונה אם מטה שלו עומד ברשות המוכר אפי' אם גבוה י"ט כמ"ש בתוס' אכרעי מטה אין אדם מקפיד לכל הפחות באשתו וכן באויר מטה וכ"כ הרשב"א ומ"ש תוספות וכן באויר המטה עיין בחרושי רש"ך פירוש כגון אם המטה תלי' באויר אינו מקפיד במטה של אשתו ומגורשת אבל של אדם אחר אינו קונה. ב"ש שם טו

⁴⁰ הטעם דכיון שאינו גובה י' טפחים לא היה על זה שם רשות בפני עצמו אלא שם כלי והו"ל כליו של לוקח ברשות מוכר והוא בעיא דלא אפשרטא אם קונה אי לא. ט"ז שם יג. ולא כרמב"ם דס"ל אפשרטא אבעי". ב"ש שם טז ועיין נתינת מ"ר ס"ק ה דלכו"ע לא קנה ברשות מוכר אא"כ אמר לו בפירוש זיל קני. ואולי גבי נתינת החמירו למיחש דילמא קנה ובמקח אוקמי בחזקת מרא קמא וצ"ע. ועיין סמ"ע ר"ט שהמחבר נמשך אחר שיטת הר"ף [ב"ב מ"ב ע"ב מדפי הר"ף] והרמב"ם [פ"ד ממכירה ה"א – ב"ן דסבירא להו דהוא איבעיא דאפשרטא בגמרא [שם פ"ה ע"ב] דכליו של לוקח ברשות מוכר אינן קונין, ומטעם דבעינן תרתיה דוקא, כליו דלוקח ורשותו דלוקח, ומשו"ה נמי כתב אחר זה בסעיף ה' ז"ל, כשם שאין כליו של לוקח ברשות מוכר קונה לו, כך אין כליו דמוכר קונין לו ברשות לוקח, ומטעם דתרתיה בעינן, ולא כשיטת הרא"ש [שם פ"ה סי' ט"ז] והמור [סעיף ז'] דסבירא להו דשניהן הוא איבעיא דלא אפשרטא בגמרא אי הכלי בטל לגבי הרשות או לא, ויש ביניהם כמה נפק"מ לדינא. אולם עיין בב"ש יד שכתב ואין לחלק מסבר' בין גט לקנין. והקשה שם סתירה מדברי המחבר חו"מ ר"ג שמשמע שדעתו כהרמב"ם והכא כתב כהרא"ש וספק מגורשת

⁴¹ מפני שנראה כאילו נוטלת היא הגט מיד בעלה ואין זה נתינה מן הבעל, ואנן ונתן הוא בעינן שאם מחמת שקפצה היא ידה אינו יכול לנתקו עוד ולהביאו אצלו, לא הוי נתינה ואינה מגורשת, כיון שגמר הנתינה היתה מכת שקפצה ידה, ויש מי שאומר שהיא מגורשת, ויש להחמיר. וכל זה לא מיירי אלא שקפצה ידה בלא רצון הבעל, אבל אם הבעל מצוה לה לקפוץ ידה אפילו הושיט לה הגט והיא לקחה אותו מצד השני הוי גט, כן נראה למורי מהרמא"י ז"ל. לבוש קלח ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ואחר גמר הנתינה תקפוץ ידה ותכניסנה תחת בגדיה שתהא קבלה מעולה, ותיזהר שלא יסייע לה שום אדם בקבלתו וגם לא בהכניסה תחת בגדיה.

ח. עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו ... בכליו דמוכר

כבר התבאר שאין כלי קונה ברה"ר ולא⁴² ברשות מוכר⁴³ וכן ברשות שאינה של שניהם, שהרי אין לו רשות להניח⁴⁴ שם כליו, אלא אם כן יגביה שהגבהה קונה בכל מקום⁴⁵ או שימשוך למקום שקונה בו במשיכה⁴⁶, כגון שהיה מונח ברה"ר או ברשות המוכר ומשכו לסימטא, כיון שמשכו והוציאו מרשות הרבים שהיה מונח בו, והכניסו לסימטא, א"צ שימשוך בסימטא כדי כולו, אלא כיון שהכניס מקצתו⁴⁷ לסימטא קנה.

⁴² וכתב הסמ"ע דמ"ש השו"ע בפשיטות דכליו של לוקח ברשות מוכר לא קנה, אינו אלא לשיטת הרי"ף והרמב"ם שסתמו דכליו של לוקח ברשות מוכר הוא בעיא דאיפשיטא דלא קנה, וה"ה בכליו של מוכר ברשות לוקח לא קנה, כמ"ש להלן, משום דס"ל שאינו קונה אלא בשגם הכלי וגם הרשות הם שלו. אבל כשאחד מהם של מוכר לא קנה, אבל דעת הרא"ש דגם כליו של לוקח ברשות מוכר, וגם כליו של מוכר ברשות לוקח הוא בעיא דלא איפשיטא, דמספקא לן אם הכלי בטל לגבי הרשות או לא, ולמעשה בשניהם לא קנה, דכל ספק בקנין אינו קונה במקום חזקת מרא קמא, כמו שנתבאר בכמה מקומות, אלא שמ"מ יש נ"מ כמ"ש הטור בשם הרמ"ה שאם קנה אותו לוקח אצל אותו מוכר שני חפצים, שהאחד היה בכליו של לוקח ברשות מוכר והשני היה כליו של מוכר ברשות לוקח, יכול הלוקח להוציא ממנו מקח אחד ממ"נ, אלא שיד מוכר על העליונה לתת לו איזה חפץ שירצה, ע"י בב"י ובפרישה באריכות בביאור שיטת הרי"ף, וע"י בשו"ע אה"ע סימן קלט ובב"ש שם ס"ק יד ובט"ז שם.

⁴³ ובמשפ"ש כתב בשם התו"ח לע"ז דף ע"א שאם מחזיק הכלי באויר לכו"ע גם כליו של לוקח ברשות מוכר קנה.

⁴⁴ כתב בפעמו"ז בשם משפטים ישירים שאם סייע לו להכניס בכליו של לוקח, קנה עכ"פ למי שפרע, דומיא דרושם שהוא סימן שהוא שלו, כמ"ש בפרק י מדין סיטומתא.

⁴⁵ שו"ע ונו"ב קצו ב, ופירש הסמ"ע דאף ברה"ר או ברשות מוכר, מ"מ כשהוא בידו הרי הוא מביאו לרשותו, דכל מה שביד האדם הרי הוא כמונח בביתו, וכתב בקצה"ח שמצינו גם הגבהה מכחו ולא בא לידו וקונה ומ"מ קונה אף ברה"ר, אף על גב דליכא סברת הסמ"ע, שכך תיקנו חכמים, ובחידושי הרשב"א קידושין דף כו הקשה בהגבהה מכחו והוא באויר ברשות מוכר אמאי מהני, הרי סופו לגוח בקרקע שהוא חצרו של מוכר, והרי הוא כמונח, וצ"ע דא"כ גם ברשות שאינו של מוכר נימא דהוי כמונח.

⁴⁶ שו"ע ונו"ב קצה יד

⁴⁷ ומ"מ צריך שימשכנו כולו ממקומו, ומשמע מדברי הסמ"ע שם ובסק"ו שאם היה מונח מתחלה מקצתו ברה"ר ומקצתו בסימטא, צריך שימשוך בסימטא כדי כולו, שהרי צריך למושכו כולו ממקום שהיה מונח, ומשמע מדבריו שצריך שיוציאנו כולו מרה"ר, ובמשפט שלום הביא מדברי שו"ת בית אפרים או"ח סימן לו שהשיג על הסמ"ע וסובר שגם אם נשאר מקצתו ברה"ר קנה, וע"י אור שמח פ"ד מה' מכירה ה"ד.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ט. ברשות לוקח כיון שקיבל עליו מוכר קנה לוקח ... סיפא

אתאן לנליו דלוקח

כבר התבאר שכליו של אדם⁴⁸ במקום שיש לו רשות להניחם קונים כדין חצר⁴⁹, ודוקא כשיש להם תוך, אבל כלי שאין לו תוך אינו קונה מדין כלים⁵⁰, ונחלקו הפוסקים⁵¹ אם אויר כלי קונה.

כלי קונה⁵² בסימטא או בחצר של שניהם, אבל לא ברה"ר ולא ברשות מוכר, וכן ברשות שאינה של שניהם, שהרי אין לו רשות להניח⁵³ שם כליו, כמו שיבואר להלן בעזה"ת, ויש אומרים⁵⁴ שאין כליו קונים בסימטא אא"כ מדד או שיאמר לו המוכר לך וקנה.

י. משך חמריו ופועליו והנניסן לתוך ביתו בין פסק עד שלא

מדד ובין מדד עד שלא פסק שניהן יכולין לחזור בהן

⁴⁸ שו"ע נו"כ ר ג

⁴⁹ בנה"מ סק"ו דכלי קונה מדין חצר, וחשיב חצר המשתמרת, ולפי"ז במקום שאין קנין חצר, כגון בקמנה אינה קונה גם בכלי, ועי' אור שמח פ"א מה' מכירה שמפרש בדעת הרמב"ם דבכלים יש גם דין חצר וגם דין הגבהה, עיין שם באריכות, ועי' שד"ח כללים מערכת ק' כלל קיב.

⁵⁰ כדמשמע בשו"ע סימן רעג סעיף יג גבי מצודה, ובמחנ"א ה' קנין חצר סימן יא, וכן בהגהותיו על הרמב"ם כתב להוכיח דמחצלת קונה אף בלי תוך, ובמשפ"ש הביא בשם שו"ת בית אפרים אהע"ז סימן קד שהשיג על המחנ"א ודחה ראיותיו, ועי' אבן האזל פ"א מה' זביה, ובמנח"פ כתב שקופה שאין לה שוליים חשיב כלי לענין קנין, וצ"ע, ועי' חתן סופר שער המקנה סימן י.

⁵¹ דעת רש"י בנימין דף עט ע"ב דאויר כלי אינו קונה משום שאין מהיצות כלי עשוין לשמור, שאינו עשוי אלא להניח בתוכו, והתוס' שם כתבו דגם אויר כלי קונה, עיין שם, ובכ"י באהע"ז סימן קלט כתב שמדברי הרמב"ם נראה שסובר כרש"י. וכתב הב"ש דכלי שאין לה שוליים לכו"ע אינו קונה באויר.

⁵² שו"ע ונו"כ ר ג

⁵³ כתב בפעמו"ז בשם משפטים ישרים שאם סייע לו להכניס בכליו של לוקח, קנה עכ"פ למי שפרע, דומיא דרושם שהוא סימן שהוא שלו, כמ"ש בפרק י מדין סימטא.

⁵⁴ רמ"א שם כדעת התוס' והרא"ש, וכתב הרא"ש הטעם דלא הוי דעתיה דלוקח לקנות קודם מדידה, אלא לדעת שימדדס ואח"כ ימשכס, אבל כשמדד המוכר ונתן לתוך כליו לא בעי למימר זיל קני. כתב בנה"מ עפ"י דברי הרא"ש דהא דבעינן מדידה או אמירה הוא משום סמיכות דעתו של לוקח, שאם הוא דבר שכבר נמדד או דבר שא"צ מדידה קנה בלא מדידה, עיין שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

כבר התבאר במסכת ב"מ דף ט: שהמקנה⁵⁵ בהמה וכלים שהיו מונחים על גבה, אף על פי שמשך הבהמה וקנאה, לא קנה הכלים שעליה, משום שאינו דומה משיכת בהמה שהיא בהילוך למשיכת כלים שהיא בגרירה, ומדין חצר לא קנה שבהמה חצר מהלכת היא⁵⁶, וכ"ש כשלא הקנה לו הבהמה שאינו קונה הכלים במשיכת הבהמה, ואפילו בהמה כפותה, אבל הזוכה במציאה והפקר, קונה הכלים במשיכת הבהמה⁵⁷.

אמר ליה⁵⁸ המוכר משוך בהמה זו וקני כלים שעליה, ולא הקנה לו הבהמה, הואיל ולא הקנה גוף הבהמה אף על פי שמשכה והיא כפותה לא קנה כלים שעליה⁵⁹, כיון שעיקר דין משיכתה היא בהליכה ומשיכת כלים היא בגרירה.

הבהמה⁶⁰ אין לה דין חצר לקנות מה שעליה, שחצר מהלכת היא, ואפילו עומדת עתה, אבל בהמה כפותה דינה כחצר, אפילו אינה ישנה, כיון שאינה יכולה להלך.

וכן העבד דינו כחצר מהלכת, ואינו קונה מה שעל גביו בקנין חצר אא"כ הוא כפות⁶¹. ואם אינו כפות, אפילו עומד לא קנה, דכל שבמהלך לא קנה בעומד ויושב נמי לא קנה. וה"ה כל אדם, וכן כלים שע"ג אדם אינם קונים, ויש אומרים שצריך שיהא גם ישן⁶².

⁵⁵ שו"ע ונו"כ רב יג

⁵⁶ בעיא דלא איפשיטא בגמרא וכתב הרא"ש דמספק לא קנה גבי מו"מ, משום דבספק קנין אזלינן בתר חזקת מרא קמא, ואפילו תפיסה לא מהני, ודעת הר"ן דבספק קנין קונה, דהוי כתופס ברשות, שהרי צוה לו לעשות כן, וכמ"ש בסימן רב סעיף ג, והביא הר"ן שיש מחלקים דשאני התם דודאי הוי קנין, משא"כ הכא שהספק הוא בעצם הקנין, ודחה הר"ן חילוק זה, עיין שם, ועי' חידושי רעק"א.

⁵⁷ סמ"ע שם כדעת הרא"ש, דספק קנין במציאה והפקר אין מוציאין מיד מוחזק, כיון דליכא חזקת מרא קמא, והטור כתב דין זה במשוך לקנות בהמה עם הכלים, והב"ח כתב דה"ה במושך הבהמה לקנות רק הכלים ג"כ קונה, ובקצה"ח חולק דבשלמא כשקונה גם הבהמה הרי הוא מוחזק, אבל כשאינו רוצה לקנות הבהמה אין כאן תפיסה, עיין שם, ועי' בדבריו בסימן רב סק"ז, ועי' קונטרס הספיקות כלל ה.

⁵⁸ שו"ע ונו"כ רב יד

⁵⁹ אף על גב דמשיכת בהמה כפותה ג"כ בגרירה כמשיכת מטלטלין, מ"מ עיקר משיכת בהמה ע"י הילוך, ומ"מ נהי דמהני גרירה לקנות הבהמה כדמוכח מלשון השו"ע, מ"מ אינו מועיל לקנות המטלטלין שעליה, וצ"ע.

⁶⁰ שו"ע ונו"כ שם יג

⁶¹ שו"ע ונו"כ שם ט

⁶² דבעינן שיהא גם משתמר לדעתו, וכל שאינו ישן אינו משתמר אלא לדעתו של עבד, אבל כשהוא ישן הרי בעל העבד משמרו, והקשה בנח"מ סק"ה דכל שאין החצר משתמר מחמת עצמו דינו כאינה משתמרת, וע"כ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

וכבר התבאר בגיטין דף כא. ודרף עה: שאם נתן הגט ביד עבדה⁶³ והיא משמרתו ועומדת בצדו, אף על פי שהוא ניעור משתמר לדעת קרינן ביה ומגורשת, שעבדה כחצירה דמי, ובלבד שיהא כפות שלא יוכל לילך דומיא דחצירה, אבל אם אינו כפות אינו גט.

ויש אומרים⁶⁴ שכשהוא ניעור אף על פי שהוא כפות אינו גט, שאין זה מיקרי משתמר לדעתה, שהרי העבד בן דעת הוא ומשתמר לדעת העבד הוא, ואינו גט עד שיתקיימו שתי תנאים ישן וכפות שאז משתמר לדעתה הוא וגם חצר שאינה מהלכת הוא, אבל ניעור אפילו כפות אינו גט כלל וישן ולא כפות הרי זה גט פסול מדרבנן, דאע"פ שהוא ישן ומשתמר לדעתה מכל מקום חצר מהלכת הוא, שהרי יכול לילך אלא שהוא ישן ואינו דומה ממש לחצרה, וגט פסול מדרבנן הוא.

המושך אדם וכלים⁶⁵ על גביו לא קנה הכלים⁶⁶.

הא דמועיל בישן ומשמרתו היינו משום עומד בצדו, ובשלמא לדעת השו"ע בסימן ר סעיף א דבעומד בצדו סגי, שפיר איכא למימר דה"נ איירי שעומד בצד העבד, וגם מ"ש ישן ומשמרתו ע"כ צריך לפרש כן, ולא איירי במשתמר מרחוק, אבל לדעת הרמ"א שם דבעומד בעינן עומד בתוכו, קשה היכי משכחת לה עומד בתוכו, וכן יש להקשות בדין בהמה כפותה, ולא מסתבר לומר דבעינן עומד על הבהמה. ותירץ דאף אם נימא דבעינן בתוכו ממש, במו"מ לכו"ע סגי בעומד בצדו, שלא אמרו עומד בתוכו אלא בגט ובמצאיה דלא שייך בהו שליחות, ולכן אמרינן שאינו קונה בחצר כדי שיהא יושב ומשמרו, אבל במו"מ דמהני שליחות, מהני משמרו מבחוץ השיב כמשתמר ע"י שליחו, והשיב שפיר משתמר על ידו. עיין שם.

⁶³ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קלט מז

⁶⁴ זה דברי רמב"ם לגי' הטור דאינו גט אלא אם יש תרתי כפות וישן כמו שהעתיק השו"ע בסעיף הקודם ובכפות לחוד כתב דאינו גט ומשמע שאפילו לכהונה אינה פסולה דכן הוא הכלל בדברי רמב"ם במקומות שכתוב בהם אינו גט, ובישן לחוד כתב שהוא פסול והיינו שמ"מ לכהונה פסולה, וצ"ל טעמו דחצר המשתמר לדעתה ס"ל דהוה מן התורה דחצר מידה אתרבאי וידה הוא משתמרת לדעתה, ומשו"ה בכפות לחוד הוא יכול לשמור את עצמו לא הוה מדעתה על כן אינו גט כלל, אבל בהא דחצר מהלכת דאי' ריש פ"ק דשבת גופו נייחו ידו לא נייחו אלא מדרבנן לא קנה בחצר מהלכת על כן פסול עכ"פ לכהונה דמן התורה הוה גט כן נראה לי דעת הרמב"ם.

⁶⁵ שו"ע ונו"כ ר ה

⁶⁶ בשו"ע שם כתב הכנים החמורים עם התבואה שעליהם אותה משיכה אינה כלום, ומשמע דאיירי במשיכת הבהמה וכאן בגמ' פריש"ם דמשיכת אדם מעון פירות לא מהניא לקנות את הפירות, ומשמע דאיירי במשיכת אדם, ובתוס' שם הקשו אמאי לא פשיט מהך ברייתא בהא דאיבעיא במשוך בהמה לקנות כלים שעליה, דמשמע מכאן שאינו קונה, ותירצו דאיירי במשיכת החמרינן דהיינו האדם, והם משכו את הבהמה, ועוד תירצו דלא מיבעיא ליה אלא כשאמר לו בפירוש משוך בהמה ועל ידה יקנה הכלים, אבל כשלא אמר פשיטא ליה דלא קנה, ולכן קתני בברייתא דלא קנה, והרמב"ם והשו"ע גורסים הכנים החמורים, דהיינו הבהמה, ונראה דכ"ש במשיכת אדם לא קנה, ואילו הטור גרס חמרינן, דהיינו משיכת אדם, וצריך לתרץ לשיטתו כתירוץ התוס'. ובטור שם סיים, אא"כ פירקן והכניסן לביתו, שאז קונה לו ביתו לכשיפסוק, ופי' הסמ"ע דאע"פ שלא פסק קודם, קונה בקנין חצר לאחר פיסוק דמים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

